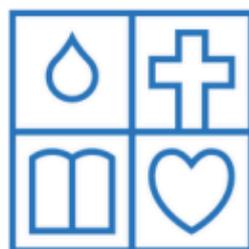

"کاتیکیزی" شاری نوی

فیربوونی بنه‌مای مه‌سیحیه‌ت

له ریگه‌ی پرسیار و وه‌لام

به شی یه که م

خودا، درووستکراوان و کهوتن، یاسا

(پرسیاره کان ۱ - ۲۰)

به شی دووه م

مه سیح، رزگاری، نیعمه ت

(پرسیاره کان ۲۱ - ۳۵)

به شی سییه م

رؤح، نویبونه وه، گه شه کردن له نیعمه تدا

(پرسیاره کان ۳۶ - ۵۲)

پیشه کی

جاریک ئە هی دەبلیو تۆزەر گوتی: ئەو هی ئیমে باوەرمان پییه تی دەرباره ی خودا گرنگترین شته له باره ی ئیمه وه. باوەرمان سه باره ت به خودا ئەوه دیاری دهکات که ئایا ژیاننی هه تاهه تایی له به هه شتدا به سه ر ده به یین یان له دۆزه خدا. ئەو هی ئیمه باوەرمان پییه تی دەرباره ی خودا کاریگه ری له سه ر چۆنیه تی تیگه یشتنمان هه یه له باره ی جیهان و ژیانکردنمان تییدا. ئیمه ئازادین که تیروانینی خۆمان سه باره ت به خودا له میشکماندا دروست بکه یین، به لام مانای ئەوه نییه تیروانینه که مان راست بییت. ده بییت خودا وه ک خۆی، به و جوړه ی که هه یه بناسین، ونابیت ته نها باوهر به بیروکه ی دروستکراوی خۆمان بکه یین سه باره ت به خودا. که واته چۆن خودای راسته قینه بناسین؟ ده بییت گوی له و شتانه بگرین که پیی گوتووین.

خودا قسه ی له گه ل کردووین و له کتیبی پیروژدا خۆی بۆمان ده رخستوو. خودا کتیبی پیروزی پیداوین تا بتوانین ئەو بناسین وه ک مندالیک باوکیان ده ناسییت. ئینجیل وه لامی گه و ره ترین پرسیاره کانی ژیان ده داته وه

وهك: خودا كييه؟ بوچی من بوونم ههيه؟ عيسا كييه و
عيسا بوچی هاتووه؟ چون گوناهاه كانم ده به خشرين؟

به لام كتيبي پيروژ كتيبيكي گه وره يه و ده كريت فيربووني
په يامي سه ره كي كتيبي پيروژ و وه لامه كاني بو نه م
پرسيارانه قورس بيت. نه م ناميلكه يه بو نه وه نووسراوه
كه يارمه تي خه لك بدات له په يامي سه ره كي كتيبي
پيروژ تي بگه ن، كه به ره و ژياني هه تاهه تاي ده مانبات.

كاتيكيزم چيه؟

زوريك له كليساكان "به ياننامه ي باوه ر" يان هه يه كه
بيروباوه ريان ده خاته روو. له رابردوودا زوريك له و
به لگه نامانه له شيوه ي پرسيار و وه لامدا ده نووسران، و
پيان ده گوترا "كاتيكيزم" (له يوناني katechein كه به
واتاي "فيرکردن به شيوه ي زاره كي" ديته). "كاتيكيزم"
كومه ليك پرسيار و وه لام ي كورته كه مه به ست لي
فيربوون و له به رکردنه له گه ل كه ساني ديكه بو نه وه ي
فيري په يامي كتيبي پيروژمان بكات. كاتيكيزمي
هايدلبيرگ له سالي ۱۵۶۳ و كاتيكيزمه كورت و دريژه كاني
ويستمينستر له سالي ۱۶۴۸ له باشترين و ناسراوترين

کاتیکیزمه کانن و وهک ستانداردی فیرکاری زوریک له
کلیساکانی ئە مرۆی جیهاندا به کارده هیئرین.

فیرکردنی خواناسی به به کارهینانی پرسیار و وهلام
فیرکردنی خواناسی مه سیحی له ریگهی پرسیار و
وهلامه وه له مرۆدا زور باو نییه. زوربهی پرۆگرامهکانی به
قوتابیکردن جهخت له سهه کۆمهلیک شت ده که نه وه،
وهک خویندنه وهی کتیبی پیروژ، نویژ، هاورپیه تی و
مزگینیدان. هه ندیکجار ناتوانن قوول بن کاتیک باس له
فیرکاری خواناسی و فیرکاریه سه ره کییهکانی کتیبی پیروژ
ده کریت. له بهرکردنی کاتیکیزمیک فیرکاری جوان و
ئینجیلی له قوولایی دلمادا ده چینیت.

فیربوونی کاتیکیزم به مه بهستی ئە وهیه له گه ل
باوهردارانن ترده ئە نجام بدریت. بیگومان ده توانیت به
ته نیا کاتیکیزمیک فیر بیت و بخوینیته وه. به لام ژیانن
باوهردارانن مه سیحی بریتیه نییه له به ته نهان ژیان. بوون
به مه سیحیه کی پیگه یشتوو بوون په یوه ندی به وه وه
نییه که چه نده زانیاری ده ربارهی کتیبی پیروژ ده زانیت.
به لکو په یوه ندی به خوشه ویستیته وه هه یه بو عیسا و بو

ئهوانی تر. به دلنیاپیه وه فیربوون و تیگه یشتن له
فیركارییه کانی کتیبی پیروژ به شیکی گرنکه له بوون به
باوه رداریکی پیگه یشتوو. به لام فیربوونی خواناسیی به بی
خوشویستنی ئهوانی تر هیچ سوودیکی نییه. یه که م
یوحه نا ٤: ٢٠ ده لیت: "ئه گهر یه کیك گوتی: «خودام
خوشده ویٔ» و رقی له خوشکی یان براهی بیته وه،
ئه وه دروژنه، چونکه ئه وهی خوشک و برای خوئی
خوشنه ویٔ که بینویه تی، ناتوانیت خودای خوشبوی که
نه یبینیوه."

پراکتیزه کردنی پرسیارکردن و وه لامدانه وه، راهینه ران و
خویندکاران ده هیئته ناو پروسه یه کی فیربوون که
کارلیککار و سه رنجراکیشه. فیركردن له ریگهی پرسیار و
وه لامه وه که متر تاکه راییه و زیاتر کومه لگه راییه. دایک و
باوک ده توانن به م شیوه یه منداله کانیان فیربکه ن.
راهه رانی کلّیسا ده توانن به کاتیکیزی کورتتر و ساده تر
ئه ندیمان فیربکه ن و راهه رانی تریش به کاتیکیزی
فراوانتر. ده توانیت ئه م پرسیار و وه لامانه له
کووبوونه وه کانی په رستشی کلّیسا شدا به کاربه یئیت، که

کلیسا وهک جهسته یهک دان به باوه ره که یدا ده نیت و به ستایش وه لامی خودا ده داته وه.

ئه م کاتیکیزمه چون به تایبه تی یارمه تیده ره بو کورد زمانان؟

زور دلخوش ده بم به گفتوگو کردن له گهل هاوری کورده کانم له باهی عیسا و په یامی کتیبی پیروژ. زور جار کاتیک به هاوری کورده کانم ده لیم عیسا له سه ر خاچ مرد له پیناوی گونا هه کانتان، نه وانیش وه لامیکی له م جو ره ده ده نه وه، “عیسا نه مرد وه. بوچی خودا ریگه به عیسا ده دا بمریت؟ نه گه ر کاری باش بکه م، خودا به به زه یی ده بیت له گه لم، که واته بوچی پیویستم به که سیکه بو گونا هه کانم بمریت؟

ئه م وه لامانه نه وه ده رده خن که نه وان له روانگه یه کی ته واو جیاواز له ئینجیل بیر له خودا و جیهان و ژیان ده که نه وه. زور به ی کورده کان له مندالییه وه به فی رکاریی کتیبی پیروژ گه وره نه بوونه. بویه زوریک له کورده کان له ژیر روشنایی نه و راستیه ی که له کتیبی پیروژ دا ده رکه وتووه، خودا و جیهان و ژیان نابینن. نه مه ش وا

دهكات كه قسه كردن راسته و خو له سه ر عيسا قورس بيت به بي نه وهى سه ره تا روونى بكه ينه وه كه خودا كييه و مروف كييه و گوناه چيه و بوچى پيوستمان به رزگار كه ريكه.

ئه م كاتيكيزمه ريك نه وه دهكات. كتيبي پيرو ز له شيوهى پرسيار و وه لام پوخت دهكات وه تا خه لك بتوانن لييه وه تيىگه ن كه عيسا كييه و بوچى هاتووه ژيانى خوى وه ك قوربانويه ك بو گوناه به خشيت. بويه نه م كاتيكيزمه به تايبه تى يارمه تيده ره بو باوه ردارانى كورد چونكه ريگه يه كى ئاسانه بو دامه زراندى بناغه و چوارچيوه يه كى به هيىزى فيركاريه كانى كتيبي پيرو ز.

نووسينى كاتيكم له پيناوى چى؟

سالانىكى زور له مه و بهر باو بوو كه كليساكان كاتيكم بنووسن له پيناو فيركردنى نه ندانه كانيان له باره ي باوه رى مه سىحى. بو نموونه قه شه يه ك به ناوى ريچارى باكستر كه له سه ده ي حه قده هه مدا له ئينگلته را خزمه تى ده كرد، ويستى به شيوه يه كى سيستماتيكى سه روكى خيزانه كان رابه ينيى بو نه وه ي گه شه به نه ندامانى

خیزانه کانیان بدن له باوه ردا. بو ئه وهی ئه مه بکات، کاتیکی میکی خیزانی نووسی که له گه ل تیگه یشتن و دوخی خه لکی ئه وکات گونجاو بوو، که له ریگه یه وه فیرکاریه کانی کتیبی پیروزی خسته روو بو زوریک له و پرس و پرسیارانه ی که خه لکه که له و کاته دا رووبه رووی ده بوونه وه.

کاتیکی میکان به لایه نی که مه وه به سی مه به ست نووسراون.

۱- یه که میان ئه وه بوو که روونکردنه وه یه کی گشتگیر له باره ی ئینجیله وه بخریته روو - نه ک ته نها بو ئه وه ی به روونی روون بکریته وه که ئینجیل چیه، به لکو بو پیشاندانی ئه و بناغه یه ی که ئینجیلی له سه ر دامه زراوه، وه ک فیرکاری ئینجیلی له باره ی خودا، سروشتی مروف، گونا و باوه ر.

۲- مه به ستی دووه م ئه وه بوو که ئه م فیرکردنه به شیوه یه ک ئه نجام بدریت که هه له و باوه ره ناراسته کانی ئه و سه رده م و کولتوو ره چاره سه ر بکرین و به ره ره چ بدرینه وه.

۳- ئامانجى سىيەم كە گرنگترىن ئامانجە لەلايەن قەشەكان، ئامانج بوو بو درووستکردنى گەلئىكى پيرۆز، كۆمەلگەيەك كە كۆلتوورىكى جياوازي هەبىت لەو جيهانەي تىيدا دەژيان، هەولدان بو ژيانىك وهك ژيانى مەسيح، ئەميش نەك تەنھا لە كارەكتەري تاكەكەسيدا بەلكو لە ژيانى كۆمەلايەتي كلىساشدا رەنگدانەوي هەبىت.

كاتىك ئەم سى مەبەستە پىكەوه سەير دەكرين، ئەوه روون دەكەنەوه كە بوچى دەبىت كاتىكىزمى نوي بنووسرپت. لەگەل گۆرانى كۆلتووردا، رووبەروو بوونەوه كانى ئىنجىلى نەگۆرپش دەگۆرپت. ئەندامانى كلىسا دەبى هەميشە ئامادە بن بو رووبەروو بوونەوهي ئەم پرسيارانە و وهلامدانەويان.

هيوادارم كە ئەم كاتىكىزمە هانى كوردان بدات بو نووسىنى كاتىكىزمىكى تر كە پرسيارى تايبەت لەخوي بگرپت كە هەلقولاوي كۆمەلگاي كوردى بپت، لە پيناو يارمەتيدانى باوهردارانى كورد لە كۆمەلگەي كورديدا.

پیکهاته‌ی کاتیکیزی شاری نوی

کاتیکیزی شاری نوی له سه‌ر بنه‌مای چه‌ندین کاتیکیزی تری پرۆتستانی وه‌رگیراوه و نووسراوه که له سه‌ده‌ی ۱۶ و ۱۷ له سه‌رده‌می چاکسازی پرۆتستانیدا نووسراون. په‌یامی سه‌ره‌کی مه‌سیحیه‌ت کورت ده‌کاته‌وه که بو چه‌ندین سه‌ده به‌ دریزایی میژوو له‌لایهن کلیسای راسته‌قینه‌وه به‌کاره‌ینراون.

کاتیکیزی شاری نوی ته‌نھا ۵۲ پرسیار و وه‌لام له‌خۆده‌گریت (زۆریک له کاتیکیزمه‌کانی تر زیاتر له ۱۰۰ پرسیار و وه‌لام له‌خۆده‌گرن). بۆیه بو هه‌ر هه‌فته‌یه‌ک له سالیکیدا ته‌نھا یه‌ک پرسیار و وه‌لام هه‌یه. دابه‌شکراوه به‌سه‌ر سی به‌شدا بو ئه‌وه‌ی فی‌ربوون و تیگه‌یشتن ئاسانتر بی‌ت:

به‌شی یه‌که‌م: خودا، دروستکردن و که‌وتن، یاسا
(بیست پرسیار)

به‌شی دووهم: مه‌سیح، رزگاربوون، نیعمه‌ت (پانزه
پرسیار)

به شی سییه م: رۆح، نوڤوونه وه، گه شه کردن له
نیعمه تدا (حه قده پرسیار)

بۆ هه ر پرسیاریک دوو جوړ وه لام هه یه. یه کیکیان وه لامی
گه وره سالانه، و نه وی دیکه یان وه لامی مندا لانه. وه لامی
مندا لان وه لامیکی کورتکراوه یه تا نه وان بتوانن ئاسانتر
له به ری بکه ن.

هه ر پرسیار و وه لامیک ئایه تیکی کتیبی پیروژ له گه ل
دایه. نه و ئایه ته ی که له گه ل پرسیار و وه لامیکی تایبته
هاتوو، تاکه ئایه ت نییه له کتیبی پیروژدا که باس له و
پرسیار و وه لامه بکات. ئایه ته که هه میشه وه لامی وردی
پرسیاره کان ناداته وه. به لکو نه وه یارمه تیده رمانه بۆ نه وه ی
بزانین وه لامه که له کتیبی پیروژه وه هاتوو. هه روه ها نه مه
هوکاریکیشه تا هه میشه سه یری فه رمانه کانی خودا بکه ین
بۆ ئاراسته کردنمان و سه رچاوه ی ژیان و ژیریمان.

بی گومان ده توانرا کتیبیکی ته واو له سه ر هه ر پرسیاریک
بنووسریت. به لام مه به ست له م کاتیکیزمه نه وه یه که
وه لامی کورتی پرسیاره کان بداته وه تا به ئاسانی
له به ربکرین.

چۆنىتى بە كارھىناني كاتىكىزمى شارى نوي

ئاسانترين ريگا بۇ بە كارھىناني كاتىكىزمى شارى نوي ئەوۋە يە كە لە ھەر ھەفتە يە كى سالدا يە ك پىرسىيار و ۋە لَام لە بەر بىكە يت. لە بەر ئەوۋە يە مە بە ست لىي دىالوگىيە، باشتر وا يە بە دوو بە دوو، يان ۋە ك ئە ندامانى خىزان، يان ۋە ك گروپى خويىندن فيرى بىن، ئە مە ش وا دە كات پىرسىيارە كان لە يە كتر بىكە ن و يە كتر تاقى بىكە نە ۋە.

بۇ نموونە گروپە كان دە تۋان بىريار بە ن پىنج بۇ دە خولە كى سەرە تاي كاتى خويىندنە كە يان بە يە كە ۋە تە نھا يە ك بە يە ك پىرسىيار و ۋە لَام بە سەر بىە ن. بە م شىۋە يە دە تۋان لە ماۋە ي سالىكدا كاتىكىزمە كە تە واۋ بىكە ن.

ھە روۋە ھا ئە م كاتىكىزمە سەرچاۋە يە كى باشە بۇ بە كارھىناني لە كۆبوۋنە ۋە كانى پە رستش لە كلىسادا. پىرسىيار و ۋە لَامە كان گونجاۋن بۇ بە كارھىنانيان ۋە ك بانگە واز و ۋە لَام لە كۆبوۋنە ۋە كە دا. رابە رى كلىسا دە تۋان پىرسىيارە كە بخويىنيتە ۋە، بە شدار بوۋانيش پىكە ۋە دە تۋان ۋە لَام بە نە ۋە بە خويىندنە ۋە ي ۋە لَامە كە بە دە نكى بە رز. بە م

شیوه‌یه کلّیسا له کاتی په‌رستنی گشتیدا پیکه‌وه دان به راستییه‌کانی ئینجیلدا ده‌نیت.

هه‌روه‌ها سه‌رچاوه‌یه‌کی زۆر باشه بو دایکان و باوکان که به‌کاری بهینن بو فی‌رکردنی منداله‌کانیان. بو نمونه له کاتی نانخواردنی ئیواره‌دا باوکیک یان دایکیک ده‌توانیت یه‌کیک له پرسیاره‌کان له منداله‌کانی بکات و فی‌ریشیان بکات که وه‌لامه‌که له‌به‌ر بکات. به‌ئه‌زموونی من مندالان زۆر چه‌ز به وه‌لامدانه‌وه‌ی وه‌لامی ئەم پرسیارانه ده‌که‌ن. هه‌موو شه‌ویک که کاتی ئەوه هات منداله‌کانم بخرمه سه‌ر جیگا، یه‌ک پرسیاریان لی ده‌که‌م، یارمه‌تیاں ده‌ده‌م له وه‌لامدانه‌وه و ئەو ئایه‌ته ده‌خوینمه‌وه که له‌گه‌ل وه‌لامه‌که‌دا هاتوو. پاشان گۆرانی رۆحی ده‌لیینه‌وه و به‌دوعایه‌ک بو خودا به‌پیی ئەو ئایه‌ته کوتایی پیده‌هینین. کاتیکیز مه‌کان سه‌رچاوه‌یه‌کی گه‌وره‌ن بو ئەم کاتی په‌رستن له ناو خیزاندا.

ئامۆژگاری له‌بیرکردن

رێگه‌ی جو‌راوجۆر هه‌ن بو جیگیرکردنی ده‌قه‌کان به‌بیره‌وه‌رییه‌وه، هه‌ندیک ته‌کنیک باشت‌ر له‌گه‌ل هه‌ندیک

شیوازی فیرووندا دهگونجیین به بهراورد به هه ندیکی تر.
چهند نمونه یه ک بریتین له:

- پرسیار و وهلامه که به دهنگی بهرز بخوینه وه، و
دووباره ی بکه وه، دووباره ی بکه وه، دووباره ی بکه وه.

- پرسیار و وهلامه که به دهنگی بهرز بخوینه وه، و
پاشان هه ولبده به بی سه یرکردن دووباره یان
بکه یته وه. به هه مان شیوه چهند جاریک نه مه
دووباره بکه وه.

- هه موو پرسیار و وهلامه کانی به شی یه که م به دهنگی
خوت تو مار بکه، (پاشان به شی دووهم، پاشان به شی
سییه م) و روژانه گوپیان لی بگره کاتیک ده چپته سه ر
کاره که ت، یان کاتیک له پارکیک پیاسه ده که یت، یان
کاتیک کاره کانی ماله وه نه نجام ده ده یت.

- پرسیار و وهلامه کان له سه ر کارتیک یان پارچه کاغزی
بچووک بنووسه و به تیپ له و شوینه ی بده که
به رده وام ده که ویته به رچاوانت، هه ر جاریک که
ده یان بنیت به دهنگی بهرز بیان خوینه وه.

- پرسیار و وهلامه که بنووسه. ئەمه چه ندجاریک
دووباره بکه وه. چونکه پرۆسه ی نووسین یارمه تی
توانای مرۆف ده دات بو وه بیرهاتنه وه ی ده قه کان.
- یه کتر تاقی بکه نه وه به پرسیارکردن له یه کتر.

ئەنجام

دوعا ده که م که به کارهینانی ئەم کاتیکیزمه یارمه تیمان
بدات تا وشه ی خودا "به ده ولهمه ندی له ئیمه دا
نیشته جی بیت" (بروانه کۆلۆسی ۳: ۱۶). داوا له خودا
ده که م که خووی و ئەندامانی تری کلیسامان خوشبویت
وهک چون مه سیح خوشی ویستووین.

به شی یه که م خودا، درووستکراوان و که وتن، یاسا

۱. تاکه هیوامان به ژیان و مردن چیه؟

که ئیمه هی خوومان نین، به لکو ئیمه به جهسته و رۆحمان هی خودا و رزگار که ره که مانین که عیسای مه سیحه، چ له ژیان و چ له مردندا. (رۆما ۱۴: ۷ - ۸)

۲. خودا کییه؟

خودا دروستکەر و ژیان پیدهری هه موو که سیک و هه موو شتیکه. ئەو (ئەزەلی و ئەبەدی) هه میشه یی و بیکووتایه و نه گۆره له هیز و کاملبوونی و چاکه و شکۆمەندی و حکمهت و دادپهروهری و راستیه که یدا. هیچ شتیکی رۆونادات ته نهها له ریگه ی ئەو و به ویستی ئەوه وه نه بیته. (زه بووره کان ۸۶: ۸ - ۱۰، ۱۵)

۳. چند خدا ههیه؟

تهنها یهک خودای راسته‌قینه ههیه، که له ئەزه‌له‌وه له سی که‌سی جیاواز بوونی ههیه: باوک و کور و رۆحی پیروژ. هه‌ر یهک له‌وانه خودان و له ده‌سه‌لات و شکۆمه‌ندیدا یه‌کسانن. (دووهم کۆرنسۆس ۱۳: ۱۴)

۴. چۆن و بۆچی خودا ئییمه‌ی دروست کردووه؟

خودا ئییمه‌ی نی‌ر و می‌ی له‌سه‌ر ویینه‌ی خۆی دروست کردووه بۆ ئەوه‌ی بیناسین و خو‌شمان بویت و له‌گه‌لیدا بژین و ناوی به‌رز و به‌شکۆوه رابگرین. ئییمه‌ له‌لایهن خوداوه دروستکراوین تا بۆ شکۆمه‌ندی ئەو بژین. (په‌یدابوون ۱: ۲۷)

۵. خودا چی تری دروست کردووه؟

خودا به‌ وشه‌ به‌هیزه‌که‌ی هه‌موو شتیکی دروست کردووه، هه‌موو دروستکراوه‌کانی زۆر باش بوون؛ هه‌موو شتیکی له‌ ژیر ده‌سه‌لاتی خو‌شه‌ویستی ئەودا گه‌شه‌ ده‌کات. (په‌یدابوون ۱: ۳۱)

۶. چۆن ده توانين شكۆمه ندى خودا دهر بخرهين؟

ئيمه شكۆمه ندى خودا دهرده خهين به خوشويستن و
متمانهدن پيى، ههروهها به گوپرايه لى كردنى ويست و
فرمان و ياساكانى. (دواوتار ۱۱: ۱)

۷. ياساى خودا داواى چى دهكات؟

گوپرايه لىبوونى كه سى و گوپرايه لىبوون بو كاملى
به بهرده وامى؛ كه به هه موو دل و گيان و بير و هي زمان
خودامان خوش بويت. ههروهها نزىكه كانمان وهك
خومان خوش بويت. نه وهى خودا قه دهغهى دهكات
هه رگيز نابيت بكرىت و نه وهى خوداش فه رمانى
پيدهكات هه ميشه بكرىت. (مه تا ۲۲: ۳۷ - ۴۰)

۸. یاسای خودا که له ده راسپارده که دا هاتووہ چیه؟
 خودای دیکہی بیجگہ له منتان نہ بیٽ. بت بو خوتان
 دروستمه کن، نہ له هیچ شیوہ یه کی ئەوانہ ی له
 ئاسمانن له سەرہوہ، نہ ئەوانہ ی له سەر زهوین له
 خوارہوہ، نہ ئەوانہ ی له ناو ئاون له ژیر زهویہوہ. کرنوشیان
 بو مه بہن و مه یانپہ رستن. ناوی یه زدانی پەرہردگارتان بو
 شتی پوچ مه هینن. رۆژی شہممہتان له یاد بیٽ، تا کو
 بہ پیروزی رایبگرن. ریزی دایک و باوکتان بگرن. مه کوژن.
 داوینپسی مه کن. دزی مه کن. بہ درو شایہ تی له سەر
 کہس مه دهن. چاو مه برنہ مالی کہس.
 (دەرچوون ۲۰: ۳)

۹. خودا له فرمانی یه کہم و دووہم و سییہمدا داوای
 چی دہکات؟

یہ کہم: خودا وەک تاکہ خودای راست و زیندوو بناسین و
 متمانہ مان پیی ہہ بی. دووہم: خویمان له ہہموو بت
 پەرستیہک بہ دوور بگرین و بہ شیوہ یه کی نادرستیہ
 خودا نہ پەرستین. سییہم: ئیمہ بہ ترس و ریزہوہ مامہ لہ
 لہ گہل ناوی خودا بکہین، و ریز له وشہ و کارہکانی
 بگرین. (دواوتار ۶: ۱۳ - ۱۴)

۱۰. خودا له فرمانی چوارهم و پینجه‌مدا داوای چی ده‌کات؟

چوارهم: له رۆژی شه‌ممه‌دا کات به‌سه‌ر به‌ین بو پهرستنی خودا به گشتی و به تایبه‌ت، پشوودان له کاروباره‌کانی هه‌فته، خزمه‌تکردن به په‌روه‌ردگار و ئەوانی تر، به‌م شیوه‌یه‌ چاره‌پیی شه‌ممه‌ی هه‌میشه‌یی (هه‌تاهه‌تایی) ده‌که‌ین. پینجه‌م: ئیمه‌ باوک و دایکمان خوشبویت و ریزیان لیبگرین، ملکه‌چ و گوپراه‌لی په‌روه‌رده و رینمایی خودایی ئەوان بین.

(لیقییه‌کان ۱۹: ۳)

۱۱. خودا له فرمانی شه شه م و حوتهم و هه شته مدا داوای چی ده کات؟

شه شه م: ئیمه نازاری هیچ که سیک نه دهین، و رقمان لیان نه بیت، و دوژمنایه تی نزیکه کانمان نه کهین، به لکو ده بیت نارامگر و ناشتیخواز بین. ته نانه ت ده بی به خو شه ویستیشه وه به دوا ی دوژمنه کانماندا بگه ریین. حوتهم: خو مان له بی ره وشتی سیکسی به دوور بگرین و به پاکی و به دلسوزی بژین، جا له ژیانی هاوسه رگیردا بیت یان پیش هاوسه رگیری. ههروه ها دوور بکه وینه وه له هه موو کردار و نیگا و قسه و بیرکردنه وه و ناره زوو و هه رچییه ک که ببیته هو ی دروستبوونی ناپاکی. هه شته م: ئیمه بی مؤله ت نه و شتانه وه رنه گرین که هی که سیکسی تره، ههروه ها نه و شتانه ش لای خو مان هه لنه گرین و ته نها بو خو مان قورخی نه کهین که سوود به که سانی تر ده گه یه نی ت، پیوسته له و شتانه ببه خشین. نه مه شتی ماددی و ناماددی ده گریته وه، وه ک؛ که لوپهل و خو شه ویستی و سوز و ناشتی. (رؤما ۱۳: ۹)

۱۲. خودا له فرمانی نۆیه م و دهیه مدا داوای چی دهکات؟

نۆیه م: درۆ نه کهین و کهس فریو نه دهین، به لکو به خوشه ویستییه وه باسی راستی بکهین . دهیه م: رازی بین به وهی که هه مانه، ئیرهیی به کهس نه بهین و نا ره زایی ده رنه برین به وهی که خودا به ئیمه ی به خشیوه و ئه وه شی که به ئه وانی تری به خشیوه! (یاقوب ۲: ۸)

۱۳. ئایا هیچ کهسیک ده توانیت به ته واوی گوپرایه ئی یاسای خودا بییت؟

له دوا یه کهم که وتنه گونا هه وه له لایه ن ئاده م و حه وا، هیچ مرۆفیک نه یتوانیوه به ته واوی گوپرایه ئی یاسای خودا بییت، به لکو به رده وام له بیرکردنه وه و قسه و کرداردا ده یشکینیت. (رۆما ۳: ۱۰ - ۱۲)

۱۴. ئايا خودا ئيمه‌ي دروست کردووه که نه‌توانين
گوپرايه‌لي ياسا که ي بين؟

نه خير، به لام به هوي سه رپيچي دايک و باوکی يه که ممان،
ئاده م و حه‌وا، هه موو دروستکراوه کان که وتوون و له ژير
باري گوناهدان؛ هه موومان له گونا و تاواندا له دايک
بووين، ئيمه له سرووشي خو ماندا خراپين و ناتوانين
گوپرايه‌لي ياساي خودا بين. (رؤما ۵: ۱۲)

۱۵. مادام که س ناتوانيت گوپرايه‌لي ياساي خودا
بيت، که وايه مه به سته که ي چيه؟

بو ئه وه ي سروшти پيرۆز و ويستي خودا و سروшти
گونا و ياخي بووني دلّه کانمان بزائين، که وايه بو ئه مه ش
پيوستمان به رزگار که ريک هه يه. هه روه ها ياسا فيرمان
ده کات و هانمان ده دات بو ئه وه ي ژيان يکی شايسته وه ک
ژياني رزگار که ره که مان بژين. (رؤما ۳: ۲۰)

۱۶. گوناہ چیه؟

گوناہ بریتیه له ره تکرده وه یان پشتگوی خستی خودا له و جیهانه ی که دروستی کردوه، یاخیبونه له دژی خودا به بی گرنگیدان به خودا. ههروه ها نه نجامنه دانی نه وه ی که خودا له یاساکه یدا داوای ده کات، که له نه نجامدا ده بیته هو ی مردنمان و له ناوچوونی هه موو دروستکراوان. (یه که م یوحنا ۳: ۴)

۱۷. بتپه رستی چیه؟

بتپه رستی بریتیه له متمانه کردن به شته دروستکراوه کان نه ک به خولقینه ر بو هیوا و به خته وه ری و گرنگی و ئاسایشمان. (روما ۱: ۲۱-۲۵)

۱۸. ئايا خودا رېگه دەدات سەرپيچى و بتپەرستيمان
بى سزا بمىنئته وه؟

نە خىر، ھەموو گوناھىك دژى سەرورەرى و پىرۆزى و
چاكەى خودايە، ھەرورەھا دژى ياسا راست و
درووستە كە يەتى، خوداش لە گوناھە كانمان توورە يە و بە
حوكمى دادپەرورەرانەى خۆى سزاي گوناھە كانمان دەدات
ھەم لەم ژيانە دا، ھەم لە ژيانى داھاتوودا. (ئەفەسۆس ۵:
۵ - ۶)

۱۹. ئايا ھىچ رېگە يەك ھە يە بو رزگار بوون لە سزا و
گەرانە وه بو رەزامەندى خودا؟

بەلى، رازى بوون بە دادپەرورەرىيە كەى، خودا بە رەحم و
سۆزى خۆى لە گەل خۆى ئاشتمان دەكاتە وه و لە گوناھ و
لە سزاي گوناھ رزگارمان دەكات، ئەوئيش لە لايەن
رزگار كە رېگە وه. (ئيشايا ۵۳: ۱۰ - ۱۱)

۲۰. رزگار كە ر كىيە؟

تاكە رزگار كە ر عيساي مەسىحى پەرورەردگارە، كورپ ئەزەلى
خودا، كە بوو بە مروؤف و خۆى سزاي گوناھى لە ئەستۆ
گرت. (يەكەم تيمۆساوس ۲: ۵)

به شی دووهم مه سیح، رزگاری، نیعمهت

۲۱. چ جوړه رزگارکهریک پیویسته بو ئه وهی ئیمه
بگه رینیته وه بو لای خودا؟
رزگارکهریک که به راستی مروّفه و ههروه ها به راستی
خودایه. (ئیشایا ۹: ۶)

۲۲. بوچی ده بیّت رزگارکهر به راستی مروّف بیّت؟
بو ئه وهی له سروشتی مروّفدا له جیاتی ئیمه به ته واوی
گوپرایه لی یاساکه بیّت و سزای گوناھی مروّف بچیژیت؛
ههروه ها بو ئه وهی هاوخه می لاوازییه کانمان بیّت.
(عیبرانییه کان ۲: ۱۷)

۲۳. بۆچی ده بیټ رزگارکه ر به راستی خودا بیټ؟
تا کو به هوی سروشته خوییه که یه وه گویرایه لبوون و
نآزاره کانی ته واو و کاریگر بن؛ ههروه ها تا بتوانیت
به رگی تووره یی راستودروستی خودا بگریټ له دژی
گونه و له گهل ته وه شدا به سه ر مردندا زال بیټ. (کردار
۲: ۲۴)

۲۴. بۆچی پیویست بوو مه سیحی رزگارکه ر بمریت؟
به و پییه ی مردن سزای گونه، مه سیح به ویست و
خوشی خوی له شوینی ئیمه دا مرد بو ته وه ی له هیز و
سزای گونه رزگارمان بکات و بمانگه رینیتته وه بو لای خودا.
به مردنه که ی له جیاتی ئیمه وه ک که فاره تی
گونه کانمان، ته وا به ته نیا مه سیح له دوزه خ رزگارمان
ده کات و لیخوشبوونی گونه و راستودروستی و ژیانی
هه تاهه تایی بو ئیمه به ده ست ده هینیت.
(کولوسی ۱: ۲۱ - ۲۲)

۲۵. ئايا مردنى مەسىح بەو مانايە دىت كە دەكرى
خودا لە ھەموو گوناھەكانمان خوش بىت؟
بەلى، لەبەر ئەوھى مردنى مەسىح لەسەر خاچ بە
تەواوى سزاي گوناھەكانمانى داوھ، خودا بە مېھرەبانىيەوھ
راستودروستى مەسىح لەسەر ئىمە حساب دەكات وھك
ئەوھى كە ھى خۇمان بىت و چىتر گوناھەكانمان وھبىر
خوى نەھىنىتەوھ. (دووھم كۆرنسۆس ۵: ۲۱)

۲۶. مردنى مەسىح چى تر دەكرىتەوھ؟
مردنى مەسىح سەرھتاي كرىنەوھ و نوپوونەوھى ھەموو
ئەو درووستكراوانەيە كە كەوتوون بەھوى گوناھەوھ، وھك
چۆن بە ھىزەوھ ھەموو شتەكان ئاراستە دەكات بۆ
شكۆمەندى خوى و چاكەى درووستكراوھكان. (كۆلۆسى ۱:
۱۹ - ۲۰)

۲۷. ئايا ھەموو مروّقەكان، ھەروەك چۆن لە رېگەي ئادەمەو و ن بوون، لە رېگەي مەسیحەو رزگاربان بوو؟

نەخیر، تەنھا ئەو کەسانەي کە لەلایەن خوداو ھەلدەبژێردرین و بە باوهر لەگەل مەسیح یە کدەگرن. سەرەرای ئەو ھەش خودا بە میھرەبانی خوئی نیعمەتی گشتی نیشانی ئەوانەش دەدات کە ھەلنەبژێردراون، بە کۆنترۆلکردنی کاریگەرییەکانی گوناھ و فەراھەمکردنی شتی باش لە پیناو خوښگوزەرانی مروّق. (رۆما ۵: ۱۷)

۲۸. دوای مردن چی بەسەر ئەو کەسانەدا دیت کە بە باوهر لەگەل مەسیح یەکیان نەگرتوو؟

لە رۆژی دواییدا ئەو حوکمە ترسناکە بەلام دادپەرورانە و ھەریدەگرن کە لە دژی ئەوان رادەگەییەنریت. لە حزووری خوداو فری دەدرینە دۆزەخەو، بۆ ئەو ی بە دادپەرورانە و بە سەختی سزا بدرین، بۆ ھەمیشە. (یوحنا ۳: ۱۶ - ۱۸، ۳۶)

۲۹. چۆن رزگارمان ده بیټ؟

ته‌نھا به باوه‌ره‌ینان به عیسی‌ی مه‌سیح و به مردنه‌که‌ی له‌سه‌ر خاچ وه‌ک که‌فاره‌ت؛ بویه‌ هه‌رچه‌نده ئی‌مه‌ تاوانبارین که‌ سه‌رپی‌چی خودامان کردوو‌ه و هیشتا مه‌یلی هه‌موو خراپه‌یه‌کمان هه‌یه، به‌لام خودا به‌بی‌ی ئه‌وه‌ی شایسته‌ بین به‌ نیعمه‌تی‌کی پاک راستودروستی ته‌واوه‌تی مه‌سیحمان بۆ حساب ده‌کات، کاتی‌ک تۆبه‌ ده‌که‌ین و باوه‌ری پیده‌هینین. (ئه‌فه‌سووس ۲: ۸ - ۹)

۳۰. باوه‌ر به‌ عیسی‌ی مه‌سیح چیه‌؟

باوه‌ر به‌ عیسی‌ی مه‌سیح بریتی‌یه له‌ دانپیدا‌نان به‌ راستی هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که‌ خودا له‌ وشه‌که‌یدا ئاشکرای کردوو‌ه، متمانه‌کردن به‌و، هه‌روه‌ها وه‌رگرتن و پشوودان به‌ ته‌نیا له‌ ری‌گه‌ی ئه‌وه‌وه بۆ رزگاربوون وه‌ک چۆن له‌ ئینجیل پیشکه‌شمان کراوه. (گه‌لاتیا ۲: ۲۰)

۳۱. ئیْمه به باوه‌ری راسته‌قینه باوه‌رمان به چی هه‌یه؟

هه‌موو شتیک که ئینجیل فی‌رمان ده‌کات. به‌یاننامه‌ی باوه‌ری نیردراوان¹ به‌م وشانه ده‌ریده‌خات که ئیْمه باوه‌رمان به چی هه‌یه: ئیْمه باوه‌رمان به خودای گه‌وره‌ی باوک و دروستکه‌ری ئاسمان و زه‌وی هه‌یه؛ باوه‌رمان به عیسای مه‌سیح هه‌یه کوره‌تاقانه‌که‌ی په‌روه‌ردگارمان که به رۆحی پیروژ مه‌ریه‌می پاکیزه‌پی دووگیان بوو، و له دایک بوو، له ژیر ده‌ستی پونتیۆس پیلاتۆس ئازاری چه‌شت، له خاچ درا و مرد و نیژرا. رۆژی سییم له مردن هه‌ستایه‌وه. به‌رزبووه‌وه بو ئاسمان، و له ده‌ستی راستی خودای باوکی گه‌وره‌دانیشتوو؛ له‌ویشه‌وه ده‌گه‌رپته‌وه بو ئه‌وه‌ی حوکم له‌سه‌ر زیندووان و مردووان بدات. ئیْمه باوه‌رمان به رۆحی پیروژ و کلّیسای گشتی جیهانی² و هاورییه‌تی گه‌لی پیروزی خودا و لیخۆشبوونی گونا‌ه‌کان و زیندووبوونه‌وه‌ی جه‌سته و ژیا‌نی هه‌تاه‌تایی هه‌یه. (یه‌هوزا ۳)

¹ به‌یاننامه‌ی باوه‌ری نیردراوان (The Apostles' Creed)

² کلّیسای گشتی جیهانی (The universal church) وانا هه‌موو گه‌لی پیروزی خودا له‌تواوی میژوو و له‌سه‌رانسه‌ری جیهاندا.

۳۲. بیتاوانکردن و پیروژکردن مانای چیه؟

بیتاوانکردن واته راستودروستی راگه یه ندر او مان له به رده م خودادا، که به هوی مردن و زیندوو بوونه وهی مه سیحه وه ده ستمان ده که ویته. پیروژکردن واته ورده ورده گه شه کردنی راستودروستی ئیمه، که به هوی کاری روچی پیروژه وه له ئیمه دا درووست ده بیت. (یه که م په ترؤس ا: ۱ - ۲)

۳۳. ئایا ئه وانهی باوه رپان به مه سیح هه یه له ریگهی کاره کانی خوینانه وه به دواي رزگاری خویناندا بگه ریڼ، یان له هه ر شوینیکی تر؟

نه خیر، نابیت، چونکه هه موو شتیکی پیویست بو رزگار بوون له مه سیحدا ده دوزریتته وه. گه ران به دواي رزگاریدا له ریگهی کاره باشه کانه وه به مانای نکولیکردن دیت له وهی که مه سیح تاکه که سه ده تکریتته وه و رزگارت ده کات. (گه لاتیا ۲: ۱۶)

۳۴. به و پییهی ئیمه تهنه به نیعمهت رزگارمان بووه،
تهنها له ریگهی مهسیحهوه، ئایا دهبیّت هیشتا کاری
باش بکهین و گویرایهلی قسهی خودا بین؟
بهلی، چونکه مهسیح به خوینی خوئی رزگاری کردین، به
رؤحی خوئی نویمان دهکاتهوه. بو ئهوهی ژیانمان
خۆشهویستی و سوپاسگوزاری بو خودا نیشان بدات؛ بو
ئهوهی به میوه و بهرهمی باوهر له باوهرمان دلنیا بین؛
ههروهها بو ئهوهی به رهفتاری خودایی کهسانی دیکه بو
لای مهسیح بانگهیشت بکهین. (یهکه م په ترؤس ۲: ۹ -
(۱۲

۳۵. به و پییهی ئیمه تهنه به نیعمهت رزگارمان بووه،
تهنها به باوهر، ئه م باوهره له کوپوه سه رچاوه
دهگریت؟
هه موو ئه و خه لات و دیاریانهی له مهسیحهوه
وه ریده گرین له ریگهی رؤحی پیروژهوه وه ریده گرین، به
خودی باوه ریشه وه. (تیتؤس ۳: ۴ - ۶)

به شی سییه م
رؤح، نویبوونه وه، و
گه شه کردن له نیعمه تدا

۳۶. ئیمه باوه پمان به چی هه یه ده رباره ی رؤحی
پیروژ؟

که نه و خودایه، وهک باوک و کور هه تاهه تاییه. خودا به
هه موو نه وانه ی ده به خشیت که باوه ری پی ده هیئن، و
هیچ شتیک ناتوانیت لیان وه ربگریته وه. (یوحه نا ۱۴: ۱۶
- ۱۷)

۳۷. رۆحی پیروژ چۆن یارمه تیمان ده دات؟

رۆحی پیروژ گوناوه کانمان مه حکوم ده کات، دلنه واییمان ده کات، رینماییمان ده کات، به هره رۆحیه کانمان پیده به خشیت، ئاره زووی گویرایه لی خودامان پیده به خشیت؛ توانمان پیده دات نویتز بکه یین و له وشه ی خودا تیبگه یین. (ئه فه سوّس ۶: ۱۷ - ۱۸)

۳۸. نویتز چیه؟

نویتز بریتیه له رشتنی ئه وه ی له دلماندایه بوّ خودا له ستایش و داواکردن و دانپیدانان به گوناوه و سوپاسگوزاری. (زه بووره کان ۶۲: ۸)

۳۹. به چ هه لویستیک نویتز بکه یین؟

به خۆشه ویستی و کۆلنه دان و سوپاسگوزاری؛ به ملکه چبوون بوّ ویستی خودا، ده زانین که به هوّی مه سیح، خودا هه میسه گوّی له دوعاکانمان ده گریّت. (فیلیپی ۴: ۶)

٤٣. رپورہ سمہ کلیسیایہ کان چین؟

تہ و رپورہ سمانہن کہ لہ لایہن خوداوه دراون و لہ لایہن
مہ سیحہ وہ دامہ زراون، وہک لہ ئاو ہہ لکیشان و خوانی
پہرورہ دگار، تہ مانہ نیشانہ و موری بینراون کہ ئیمہ وہک
کومہ لی باوہر بہ مردن و زیندووبوونہ وہی مہ سیح
بہ یہ کہ وہ بہ ستر اوینہ تہ وہ. بہ تہ نجامدانی تہ وانہ روحی
پیرۆز بہ تہ واوی بہ لینہ کانی ئینجیلیمان بو رادہ گہ یہ نیت
و موری دہ کات. (رؤما ٦: ١٤)

٤٤. لہ ئاوہہ لکیشان چیہ؟

لہ ئاوہہ لکیشان بریتیہ لہ نقومکردن و دہرہینانہ وہی
باوہرداریک لہ ئاودا بہ ناوی باوک و کور و روحی پیرۆز؛
تہ مہ مور و ئاماژہ یہ بو لہ خوگرتنمان لہ لایہن مہ سیحہ وہ
کہ تہ مہش وہک نیشانہ یہک وایہ بو مردن و
زیندووبوونہ وہ کہی، ہہر وہہا نیشانہ یہ بو پاکبوونہ وہ مان
لہ گوناہ، و پابہ ندبوونمان بہ پەرورہ دگار و کلیساکہی.
(مہتا ٢٨: ١٩)

٤٥. ئايا له ئاوه لکيشان به ئاو خودی شووشتنی
گوناوه؟

نه خير، ته نها خوینی مه سیح و نویبوونه وه له رۆحی
پیرۆزدا ده توانیت له گوناوه پاکمان بکاته وه. (لوقا ٣: ١٦)

٤٦. خوانی پهروه ردگار چیه؟

مه سیح فرمانی به هه موو مه سیحیه کان کرد که نان
بخون و له جامه که بخونه وه وهک یادی سوپاسگوزاری بو
خوی و مردنه که ی. خوانی پهروه ردگار ئاوه نگیکه بو
ئاماده بوونی خودا له ناوماندا؛ ده مانکات به یهک له گه ل
خودا و له گه ل یه کتریشدا؛ ده بیته خوراکي رۆحیمان.
ههروه ها پیشبینی ئه و رۆژه ده کات که له گه ل مه سیح له
شانشین باوکیدا ده خوین و ده خوینه وه. (یه که م
کۆرنسۆس ١١: ٢٣ - ٢٦)

٤٧. ئايا خوانى پەروەردگار هيچ شتيك زياد دهكات بو كه فاره ته كه ي مه سيح؟

نه خير، مه سيح يه كجار بو هه مووان مرد. خوانى پەروەردگار ژه ميكي په يمانه كه بو كه فاره ته كه ي مه سيح ئاهه ننگ ده گيريت؛ وهك چون ريگايه كه بو به هيژكردى باوه رمان كاتيک سه يري ئه و ده كه ين، هه روه ها پيشبيني شه بو به شدارى له جه ژنى داها توو. به لام ئه وانه ي به دلى توبه نه كراو به شدارى ده كه ن، حوكم له سه ر خويان ده خون و ده خونه وه. (يه كه م په ترؤس ٣: ١٨)

٤٨. كليسا چيه؟

خودا كو مه لگه يه ك هه لده بژيريت بو خو ي و ده يپاريزيت كه بو ژيانى هه تاهه تايى هه لبژير دراوه و به باوه ر يه كگرتووه، كه پي كه وه خودايان خوشده وي ت، شويني ده كه ون، لييه وه فير ده بن، ده يپه رستن. خودا ئه م كو مه لگه يه ده ني ريت بو ئه وه ي ئينجيل رابگه يه نن و شان شيني مه سيح پيشان بدن به جو ري پي كه وه ژيانيان و خوشه وي ستيان بو يه كتر. (دووه م سالونيكي ٢: ١٣)

٤٩. ئیستا مه سیح له کوئیه؟

مه سیح له سییه م رۆژی دواى مردنى به جهسته له گۆر
ههلسایه وه، ئیستا له دهسته راستى باوکه که دانیشتوو وه و
حوکمرانى شانشینى خوئى دهکات و داکوکیمان لى
دهکات، تا ئه و کاتهى که دهگه رپته وه بو ئه وهى حوکم
بدات و هه موو جیهان نوئى بکاته وه. (ئه فه سوؤس ١: ٢٠ -
(٢١)

٥٠. زیندوو بوونه وهى مه سیح بو ئیمه چی ده گه یه نیت؟

مه سیح به زیندوو بوونه وهى جهسته یى سه رکه وتنى
به سه ر گونا ه و مردندا به دهسته ینا، بو ئه وهى هه موو
ئه وانهى متمانه یان پیه تی زیندوو ببنه وه بو ژیانیکى
نوئى له م جیهانه دا و بو ژیانى هه تاهه تایش له جیهانى
داهاتوودا. وه ک چۆن رۆژیک زیندوو ده بینه وه، به هه مان
شیوه رۆژیک ئه م دونیا یه ش نوئى ده بیته وه. به لام ئه وانهى
متمانه یان به مه سیح نییه، بو مردنى هه تاهه تایی
زیندوو ده ببنه وه. (یه که م سالوئیکى ٤: ١٣ - ١٤)

۵۱. به رزبوونه وهی مەسیح بۆ ئیمه چ سوودیکی
ههیه؟

مەسیح به شیوهیهکی جهستهیی بۆ ئیمه به رزبوونه وه،
ههروهک چۆن به شیوهیهکی جهستهیی له پیناوی ئیمه
هاته خواره وه بۆ سه رزهوی، ئیستاش له بهردهمی باوکیدا
داکوکیمان لیده کات، و شوینیکمان بۆ ئاماده ده کات،
ههروه ها رۆحی خویمان بۆ ده نیڕیت. (رۆما ۸: ۳۴)

۵۲. ژیانی هه تاهه تایی چ هیوایه کمان پی
ده به خشیت؟

ئه وه مان بیرده خاته وه که ئەم جیهانه که وتووه ی ئیستا
ته نها شتیک نییه که ههیه؛ به م زووانه بۆ هه میسه
له گه ل خودادا ده ژین و دلخۆش و کامه ران ده بین
له گه لی له شاره نوییه که دا، له ئاسمانی نوی و زهوی
نویدا، که تییدا به ته واوی و بۆ هه میسه له هه موو
گوناهیک رزگار ده بین و وهک جهستهیهکی نوی و
زیندوو بووه وه له درووستکراویکی نویدا نیشته جی ده بین.
(ئاشکراکردن ۲۱: ۱ - ۴)